

Dit gedeelte van het de studiestof van Bestuursrecht (B2/B3) is online gezet vanwege een fout in het dictaat. In het dictaat staat onder het kopje 'Hoofdstuk 24 §5.2.5 en §6.1' per abuis hetzelfde stuk tekst als onder het kopje 'Hoofdstuk 24 §5.2.4'. Hieronder vindt u de juiste samenvatting van Hoofdstuk 24 §5.2.5 en §6.1.

Het beroep op de bestuursrechter heeft geen schorsende werking (art. 6:16 Awb). Als ordemaatregel is de voorlopige voorziening door de voorzieningenrechter bedoeld. Om proceseconomische reden is aan de voorzieningenrechter op grond van artikel 8:86 lid 1 Awb daarnaast de bevoegdheid toegekend om na de zitting in de voorlopige voorzieningsprocedure onmiddellijk tot uitspraak in de hoofdzaak over te gaan (zgn. Kortsluiting), dit alles is geregeld in titel 8.3 van de Awb.

Het begrip ‘voorlopige voorziening’ ziet op de schorsing van besluiten en op overige voorlopige voorzieningen. De schorsing ontnemt (tijdelijk) de rechtsgevolgen aan het besluit. Het spreekt voor zich dat op staatsrechtelijke gronden niet snel ruimte zal zijn voor een zodanige voorlopige voorziening. De rechter betreedt dan vergaand het domein van het bestuur. Beleidsmatige afwegingen van het bestuur zal de voorzieningenrechter marginaal moeten toetsen.

Op grond van art. 8:81 Awb geldt er een connexiteitseis. De procedure kan pas toepassing vinden als er tevens een bodemprocedure bij de bestuursrechter aanhangig is, of indien hieraan voorafgaand bezwaar is gemaakt of administratief beroep is ingesteld.

De artikelen 8:81 Awb e.v. zijn ook van toepassing verklaard op het geding in eerste aanleg en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak, de Centrale Raad van Beroep en het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Hoger beroep is alleen mogelijk in het uitzonderlijke geval van de doorbreking van het appèlverbod. En tegen een uitspraak waarbij de voorzieningenrechter ‘kortsluit’ (art. 8:86 Awb). Dit betreft een uitspraak in het bodemgeschil.

De belangrijkste reden om af te zien van de invoering van hoger beroep tegen een uitspraak in voorlopige voorziening was de vrees dat de appèlcolleges extra zouden worden belast.

Vindt de intrekking van de procedure in de hoofdzaak plaats voordat de voorzieningenrechter uitspraak doet, dan kan geen voorlopige voorziening meer worden getroffen. Wordt hangende bezwaar of administratief beroep een verzoek om voorlopige voorziening ingediend en wordt vóórdat de voorzieningenrechter uitspraak kan doen op dit bezwaar of administratief beroep beslist, dan vindt het bepaalde in art. 8:81 lid 5 Awb toepassing. De verzoeker wordt dan in de gelegenheid gesteld om beroep bij de rechtbank in te stellen. Wanneer van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt wordt de verbroken ‘connexiteit’ hersteld. Het verzoek om voorlopige voorziening wordt dan gelijkgesteld met een verzoek dat is gedaan hangende het beroep bij de rechtbank.

Indien tegen de vernietiging door de rechtbank van een besluit op bezwaar hoger beroep is ingesteld, dan ligt de zaak zowel bij het bestuursorgaan (dat opnieuw in bezwaar zal moeten voorzien) als bij de bestuursrechter (in hoger beroep). Ten aanzien van een voorlopige voorziening is in dat geval bevoegd de voorzieningenrechter respectievelijk de voorzitter van de instantie waar het beroep aanhangig is.

Hangende bezwaar of administratief beroep kan het verzoek worden gedaan door de indieners van het bezwaar- of beroepschrift, met aanvulling van de in de lid 3 van art 8:81 Awb genoemde ‘belanghebbende die geen recht heeft tot het instellen van administratief beroep’. Zie ook lid 2 jo art 8:26 Awb.

Voor het treffen van een voorlopige voorziening vereist artikel 8:81 lid 1 Awb onverwijlde spoed. De voorziening moet gelet op de betrokken belangen bovendien zijn vereist. De formulering is afgestemd op die van het civielrechtelijk kort geding in art. 254 Rv. De jurisprudentie over die belangenafweging is casuïstisch.

Toch loopt het soms spaak op het vereiste van spoedeisendheid. Van onverwijlde spoed is bijv. geen sprake, indien het bestreden besluit feitelijk is geschorst.

Een voldoende spoedeisend belang wordt meestal niet aangenomen als het belang financieel van aard is.

Een spoedeisend belang kan in specifieke gevallen ook zijn gelegen inzake het verkrijgen van duidelijkheid inzake de afwijzing van een subsidie.

Onverwijlde spoed is in de regel aanwezig als door een besluit of uitvoering van een uitspraak onomkeerbare (rechts)gevolgen in het leven worden geroepen.

Is er sprake van onverwijlde spoed, dan komt de vraag naar de toewijsbaarheid van het verzoek aan de orde. Op grond van de wetsgeschiedenis wordt dan ten eerste gelet op de mogelijke (on)rechtmatigheid van het besluit. Indien naar voorlopig oordeel wordt besloten tot onrechtmatigheid van het besluit dan is daarmee in het algemeen de onwenselijkheid van de onmiddellijke uitvoering geven. Schorsing ligt dan voor de hand.

Een nadere afweging van belangen komt pas in beeld als bij de voorzieningenrechter twijfel bestaat over het te verwachten oordeel in de hoofdzaak.

Uit het EU-recht vloeien aanvullende criteria voort voor het treffen van een voorlopige voorziening voor het geval in een nationale procedure de rechtsgeldigheid van Unierecht aan de orde is. In beginsel is de nationale rechter in dit verband bevoegd een schorsing of een voorlopige (positieve) maatregel te treffen met betrekking tot een nationale bestuurshandeling ter uitvoering van een gemeenschapsverordening. Daarbij moet de nationale rechter het beginsel van gemeenschapstrouw (loyale samenwerking) in acht nemen en de rechtspraak van het Hof van Justitie van de EU volgen.

Voorlopige maatregelen mogen (totdat het Hof zich heeft uitgesproken over de geldigheidsvraag) door een nationale rechter slechts worden getroffen, indien hij ernstige twijfel koestert met betrekking tot de geldigheid van een EU-handeling (bijv. een verordening). De zaak moet ook spoedeisend zijn in die zin dat de voorlopige voorziening noodzakelijk is om te voorkomen dat de verzoeker ernstige en onherstelbare schade lijdt. Verder mag de voorlopige voorziening geen afbreuk doen aan het belang inzake de volle werking van het Europese recht.

Uit de Europese rechtspraak kan ook worden afgeleid dat de (nationale) voorzieningenrechter bevoegd moet zijn om zo nodig het stellen van financiële zekerheid van een verzoeker te verlangen.

Ten slotte betekent het treffen van een voorlopige voorziening door een nationale rechter in een specifieke zaak nog niet dat ook bestuursorganen (in andere lidstaten) in soortgelijke zaken tot opschorting van de tenuitvoerlegging mogen overgaan.

De regeling van de procedure in artikel 8:81 lid 4 Awb, waarbij een aantal artikelen van hoofdstuk 6 van overeenkomstige toepassing is verklaard, komt op het volgende neer. Het verzoek wordt gedaan door indiening van een schriftelijk verzoekschrift bij de voorzieningenrechter (art. 6:4 lid 3 Awb). De indiener van het verzoekschrift die bezwaar heeft gemaakt of administratief beroep heeft ingesteld, dan wel beroep bij de rechter heeft ingesteld, legt daarbij een afschrift van het bezwaar- of beroepschrift over (art. 8:81 lid 4, slotzin). Van de verzoeker wordt een griffierecht geheven (art. 8:82 Awb).

Het verzoekschrift moet voldoen aan de in art. 6:5 Awb gestelde eisen.

Afgezien van de connexiteitseis is aan de indiening van een verzoek om voorlopige voorziening geen termijn gesteld. Ook de ontvankelijkheid van het bezwaar of beroep in de hoofdzaak is op zichzelf geen voorwaarde voor de ontvankelijkheid van het verzoek om voorlopige voorziening. Van een termijnstelling is afgezien omdat een spoedeisend belang ook na de aanvang van de procedure in de hoofdzaak kan ontstaan.

Ondanks de vereiste spoed geldt de hoofdregel dat partijen worden uitgenodigd op een zitting, zij het in overeenstemming met het karakter van de procedure 'zo spoedig mogelijk' (art. 8:83 lid 1 Awb).

Het vooronderzoek is meestal summier. Het bestuursorgaan is verplicht om binnen een door de voorzieningenrechter te bepalen termijn de op de zaak betrekking hebbende stukken aan hem toe te zenden (art. 8:83, lid 1, tweede volzin). Art. 8:58 Awb is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat nadere stukken tot één dag voor de zitting kunnen worden ingediend. Vindt een zitting plaats dan zijn de art. 8:59 Awb tot en met 8:65 Awb inzake de zitting in de hoofdzaak van overeenkomstige toepassing.

Aan het doen van een (schriftelijke of mondelinge) uitspraak door de voorzieningenrechter is geen concrete termijn gesteld. Zij moet zo spoedig mogelijk worden gedaan (art. 8:84 lid 1 Awb).

De uitspraak strekt tot:

- onbevoegdverklaring van de voorzieningenrechter,
- niet-ontvankelijkverklaring van het verzoek,
- afwijzing van het verzoek, of
- gehele of gedeeltelijke toewijzing van het verzoek (art. 8:84 lid 2 Awb).

De griffier zendt onverwijld een afschrift van de uitspraak of van het proces-verbaal van de mondelinge uitspraak kosteloos aan partijen (art. 8:84 lid 3 Awb).

Art. 8:84 lid 4 Awb verklaart een groot aantal bepalingen uit de bodemprocedure van overeenkomstige toepassing. De uitspraak bestaat uit de beslissing en de gronden van de beslissing. De griffier maakt er proces-verbaal van op, dat door hem en de voorzieningenrechter wordt getekend. Bij verhindering van de rechter of de griffier wordt dit in het proces-verbaal vermeld. De beslissing wordt in het openbaar uitgesproken in tegenwoordigheid van de griffier (art. 8:67 lid 2 tot en met 5 Awb).

Bij het doen van uitspraak is de voorzieningenrechter gebonden aan de grondslag van het verzoekschrift, de overgelegde stukken, het verhandelde tijdens het vooronderzoek en het horen van partijen. Hij is verplicht tot ambtshalve aanvulling van rechtsgronden. Tot ambtshalve feitenaanvulling is hij bevoegd.

Indien een verzoek om voorlopige voorziening wordt toegewezen heeft de voorziening terstond na de uitspraak werking. De voorlopige voorziening kan zowel het primaire besluit als het op bezwaar of in administratief beroep genomen besluit betreffen. De voorzieningenrechter kan in zijn uitspraak bepalen wanneer de voorlopige voorziening vervalt (art. 8:85 lid 1 Awb). Laat hij zich hierover niet uit, dan wordt het voortduren van de voorlopige voorziening bepaald door de regeling van artikel 8:85 lid 2 Awb.

De voorzieningenrechter kan ambtshalve of op verzoek een voorlopige voorziening opheffen en wijzigen (art. 8:87 lid 1 Awb). De opheffing of wijziging van een voorlopige voorziening betreft niet de uitspraak als zodanig, maar de maatregel van voorlopige voorziening zelf.

Voor opheffing of wijziging van de voorziening zijn nova vereist. Op het verzoek om wijziging of opheffing zijn de artikelen 8:81 lid 2 Awb tot en met 8:86 Awb van toepassing.

Artikel 8:88 Awb bevat het buitengewone rechtsmiddel van herziening van een onherroepelijke einduitspraak van de rechtbank en van de voorzieningenrechter in 'kortsluiting' (art. 8:86 Awb). Kortsluiting is niet mogelijk indien de hoofdzaak nog verkeert in de fase van bezwaar of administratief beroep. De rechtspraak heeft ook uitgemaakt dat kortsluiting vereist dat op het moment van de zitting in voorlopige voorziening een beroep in de bodemzaak aanhangig is. Het is bijvoorbeeld niet toelaatbaar dat de voorzieningenrechter partijen na behandeling van het verzoek alsnog in de gelegenheid stelt beroep in te stellen om zo te kunnen kortsluiten.

De bevoegdheid tot kortsluiting komt de voorzieningenrechter alleen toe als al een zitting is gehouden op de voet van artikel 8:83 Awb. Tegen de uitspraak van de voorzieningenrechter tot

afdoening van de hoofdzaak staat hoger beroep open. Het betreft immers een (eind)uitspraak in de hoofdzaak.

Kortsluiting is niet toelaatbaar indien vaststaat dat nader onderzoek een ander licht op de feiten kan doen schijnen, bijv. in gevallen waarin partijen hun oordeel over een deskundigenrapport nog niet hebben afgerond.

Partijen kunnen om kortsluiting verzoeken, maar het artikel verlangt niet dat partijen instemmen met de onmiddellijke afdoening. Die toestemming is wel nodig indien van de kortsluitingsbevoegdheid gebruik gemaakt wordt door rechters die in eerste en enige instantie rechtspreken.

In geval van kortsluiting wordt niet alleen op het beroep in de hoofdzaak, maar ook (in het dictum) op het verzoek om voorlopige voorziening – meestal afwijzend – beslist. Toch kan het in bepaalde gevallen zinvol zijn bij het onmiddellijk voorzien in de hoofdzaak tevens een voorlopige voorziening te geven die blijft doorlopen na de uitspraak (art. 8:72 lid 6 Awb).

Net als verzet staat herziening open bij de rechter die de uitspraak heeft gedaan. Dit hoeft niet de hoogste rechter te zijn die uitspraak heeft gedaan. Herziening is alleen mogelijk op grond van feiten en omstandigheden die hebben plaatsgevonden vóór de uitspraak, die toen bij de indiener niet bekend waren en redelijkerwijs niet bekend konden zijn en die, waren ze bij de rechter eerder bekend geweest, tot een andere uitspraak zouden hebben kunnen leiden. Indien de eerste uitspraak in het licht van de aangevoerde nova niet houdbaar is wordt zij herzien. De nova moeten in het verzoekschrift worden opgevoerd.

Op grond van jurisprudentie van onder meer de Afdeling bestuursrechtspraak is een achteraf ontdekte misslag van de rechter bij de rechtstoepassing geen novum, evenmin als procedurele misslagen. Toch worden kennelijke misslagen wel gerepareerd, terwijl op ernstige misslagen door ‘ambtshalve vervallenverklaring’ (op verzoek) of ‘nietigverklaring’ van een eerdere uitspraak kan worden gereageerd. Het betreft hier door de rechtspraak erkende ‘buitenwettelijke’ rechtsmiddelen die in beeld komen als geen wettelijk middel (waaronder de herziening) een goede oplossing biedt.

In artikel 8:88 lid 2 Awb worden hoofdstuk 6 en de titels 8.2 en 8.3 ‘voor zover nodig’ van overeenkomstige toepassing verklaard.

Hoger beroep betreft een gewoon rechtsmiddel. Het staat gedurende een bepaalde termijn open tegen de door de wetgever genoemde uitspraken. Naast hoger beroep worden de rechtsmiddelen van verzet. Het rechtsmiddel van cassatie is in het bestuursrecht beperkt mogelijk.

Het openstellen van hoger beroep dient de individuele rechtsbedeling en het proces van rechtsvorming. Doordat een hogere instantie opnieuw over een zaak kan oordelen kunnen juridische fouten worden hersteld. Ook kunnen onvolkomenheden worden ondervangen (de zgn. herstel- of herkansingsfunctie).

De rechtspraak van de Afdeling bleek in ieder geval consistent. Zij stelt de uitspraak in eerste aanleg centraal.

De Centrale Raad van Beroep bleek aanvankelijk zonder meer bereid het bestreden besluit rechtstreeks in zijn beoordeling te betrekken.

Een van de uitgangspunten van de herziening van de rechterlijke organisatie betrof het uitbouwen van de bestuursrechtspraak in twee feitelijke instanties. Hoger beroep is in steeds meer bestuursrechtelijke zaken opengesteld. Voor de sociale zekerheidszaken en ambtenarenzaken bestond op dit punt een traditie. De ambtenarengerechten en de raden van beroep, die in het kader van de zgn. voorintegratie begin jaren negentig werden geïntegreerd in de rechtbanken, oordeelden al in eerste aanleg. De Centrale Raad van Beroep oordeelde (en oordeelt) in deze zaken in hoger beroep.

Ook in de sfeer van het economisch bestuursrecht is vanaf 1997 in bepaalde zaken sprake van rechtspraak in twee instanties. De rechtbank Rotterdam is op basis van een geconcentreerde competentie bevoegd te oordelen in eerste aanleg. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven oordeelt in hoger beroep.

De rechtsmacht van de Afdeling bestuursrechtspraak, de Centrale Raad van Beroep en het College van Beroep voor het bedrijfsleven in hoger beroep is naar geldend recht niet gebaseerd op de Algemene wet bestuursrecht, maar op de Wet op de Raad van State, de Beroepswet en de Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie.

Hoofdreël naar geldend én toekomstig recht is dat hoger beroep (als dit openstaat) wordt ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak, tenzij tegen een uitspraak in eerste aanleg hoger beroep kan worden ingesteld bij de Centrale Raad van Beroep, bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven of – in belastingzaken – bij het gerechtshof.

Om de rechtsmacht ten opzichte van de Afdeling bestuursrechtspraak af te bakenen, omschrijft artikel 18 lid 1 Beroepswet tegen welke uitspraken van de rechtbank hoger beroep op de Centrale Raad van Beroep openstaat. Hierbij gaat het om ambtenarenzaken en dienstplichtzaken en besluiten genomen op grond van een wettelijk voorschrift dat is opgenomen in de Bijlage bij de Beroepswet. Het betreft in hoofdzaak de wetten op het terrein van de sociale verzekeringen en de sociale zekerheid.

In artikel 20 lid 1 Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie is de competentie van het College van Beroep voor het bedrijfsleven in hoger beroep geregeld. Ook deze wet werkt met een bijlage. Het gaat onder meer om zaken in de sfeer van de mededinging en de warenwetgeving.

Op grond van artikel 37 lid 2 Wet RvS (art. 47 lid 2 nieuw), artikel 18 lid 2 Beroepswet, artikel 20 lid 3 Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie en artikel 27h Algemene wet inzake rijksbelastingen staat geen hoger beroep open tegen art 8:54 lid 1 jo 8:54a jo 8:55 lid 5 jo 8:84 lid 2 jo 8:84 lid 4 jo 8:75a Awb.

Het Nederlandse bestuursprocesrecht gaat traditioneel uit van het zgn. uniteitsbeginsel. Dit houdt in dat hoger beroep slechts openstaat tegen een einduitspraak van de rechter in eerste aanleg. Het gaat hier primair om een uitspraak als bedoeld in artikel 8:70 Awb en om eventuele nevenuitspraken zoals bijvoorbeeld de uitspraak op een verzoek inzake schadevergoeding (art. 8:73 lid 1 Awb).

De bestuursrechter kan tijdens de behandeling van een beroep verschillende procesbeslissingen nemen die soms vergaande gevolgen hebben voor de betrokkenen. Te wijzen valt bijv. op de weigering van de vertegenwoordiging door een persoon waartegen ernstige bezwaren bestaan (art. 8:25 Awb) en de weigering om een bepaalde belanghebbende in de gelegenheid te stellen om als partij aan het geding deel te nemen (art. 8:26 Awb).

Hoewel in bepaalde gevallen afzonderlijk hoger beroep tegen een tussenbeslissing verdedigbaar zou zijn, maakt een zodanig (tussentijds) hoger beroep de procesvoering ingewikkeld. Zo kan er sprake zijn van een storende onderbreking van het geding, een langer tijdsverloop en het heen en weer sturen van een zaak tussen de instanties.

Het uniteitsbeginsel staat in het Nederlandse bestuursprocesrecht onder druk. Het verschijnsel van de tussenuitspraak lijkt te zijn begonnen aan een voorzichtige opmars. Te wijzen valt in het bijzonder op de regeling van de tussenuitspraak met betrekking tot de bestuurlijke lus. Deze tussenuitspraak is gebaseerd op artikel 8:80a Awb.

De insteller van het hoger beroep moet een voldoende procesbelang hebben. Dit geldt ook voor bestuursorganen. De afzonderlijke vermelding van bestuursorganen als (hoger) beroepsgerechtigden doet voor bestuursorganen niet af aan de eis van procesbelang. Als

uitgangspunt geldt dat er procesbelang bestaat bij hoger beroep als dit rechtsmiddel de appelland (het bestuursorgaan of een andere belanghebbende) in een gunstiger positie kan brengen.

Geen procesbelang bestaat als appelland slechts op principiële gronden hoger beroep instelt of indien zijn belang verloren is gegaan door een nieuwe feitelijke context, tenzij er nog een 'restbelang' zou bestaan bijvoorbeeld in verband met een aansprakelijkheidskwestie. Voldoende procesbelang kan ook bestaan wanneer alleen wordt opgekomen tegen nevenuitspraken, zoals gedektverklaring, kostenveroordeling, vergoeding van griffierecht of de toepassing van artikel 8:73 (schadevergoeding).

Of er procesbelang bestaat hangt primair af van het gezag van gewijsde in eerste aanleg.

Het komt er op aan vast te stellen wat door de rechtbank in haar rechtsoverwegingen is beslist en in hoeverre deze overwegingen belanghebbenden in het vervolgetraject (kunnen) binden.

Kenmerkend voor zuivere rechtsoverwegingen ten overvloede is dat deze geen bindende werking hebben voor de nieuwe bestuurlijke besluitvorming. Zij dragen het dictum van de aangevallen uitspraak niet.

Het kan hier bijv. gaan om overwegingen die vanuit juridisch 'opvoedkundig' oogpunt zijn gegeven.

Voor het bestuursorgaan bestaat er géén procesbelang bij hoger beroep indien alle beroepsgronden van een appelland tegen een besluit ongegrond zijn verklaard. Van de uitspraak gaat dan voor het bestuur immers geen bindende correctie uit.

De omvang van het geding in hoger beroep is in beginsel gegeven met de appèlgronden. De rechter in hoger beroep dient daarnaast, net als de rechter in eerste aanleg, ambtshalve te toetsen aan bepalingen van openbare orde. De verweerder in hoger beroep ('geïntimeerde') kan tegen de geproduceerde appèlgronden verweer voeren, maar hij kan de rechtsstrijd in beginsel niet buiten de appèlgronden uitbreiden.

Incidenteel appèl kan in het bestuursprocesrecht een nuttige functie vervullen. Een verweerder kan ook na het verstrijken van de beroepstermijn nog een tegenaanval inzetten, hetgeen de appelland zal doen beseffen dat hij niet op lichtvaardige wijze moet appelleren. Het procesrecht wordt echter ook complex door incidenteel appèl.

Als hoofdregel geldt dat hoger beroep – net als bezwaar en beroep in eerste aanleg – géén schorsende werking heeft (art. 6:24 jo. 6:16 Awb). Deze hoofdregel kent uitzonderingen. Zo bepaalt artikel 19 Beroepswet, dat in de daar genoemde gevallen (op het terrein van de sociale zekerheid) de werking van de uitspraak van de rechtbank wordt opgeschort totdat de termijn voor het instellen van het hoger beroep is verstreken of, indien hoger beroep is ingesteld, totdat op het hoger beroep is beslist. Beoogd is om onder andere problemen bij de terugvordering van (achteraf) ten onrechte toegekende uitkeringen te voorkomen.

Geen schorsende werking betekent dat het bestuursorgaan de uitspraak in eerste aanleg moet uitvoeren. Het bestuursorgaan kan hieraan in beginsel slechts ontkomen door het instellen van hoger beroep en het indienen van een verzoek om voorlopige voorziening.

Het procesrecht voor de procedure in hoger beroep vindt men grotendeels in de Algemene wet bestuursrecht. De Wet op de Raad van State, de Beroepswet, de Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie en de Algemene wet inzake rijksbelastingen kennen wel afwijkingen en aanvullingen. Ook treft men nog afwijkingen aan in bijzondere wetten. Afwijkend appèlprocesrecht vindt men bijvoorbeeld in de Vreemdelingenwet 2000 (art. 84 Vreemdelingenwet 2000 e.v.). Deze wet kent onder meer een gematigd grievensstelsel dat een

appellant verplicht in aanvulling op artikel 6:5 onder d Awb in het beroepschrift een of meer grieven tegen de uitspraak van de rechtbank te produceren.

Op grond van artikel 6:24 lid 1 Awb is op het hoger beroep afdeling 6.2 Awb met uitzondering van artikel 6:12 Awb van overeenkomstige toepassing. Verder is op grond van artikel 39 lid 1 Wet RvS (art. 49 lid 1 nieuw), artikel 21 lid 1 Beroepswet, artikel 22 Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie ook hoofdstuk 8 Awb van overeenkomstige toepassing op het hoger beroep met de aldaar genoemde uitzonderingen.

Het hoger beroep heeft ‘devolutieve werking’ ten aanzien van de uitspraak in eerste aanleg: de zaak wordt, binnen de afgebakende grenzen van het geding, opnieuw behandeld waarbij de appèlrechter dezelfde bevoegdheden en verplichtingen heeft als de rechtbank, voor zover niet uitdrukkelijk anders is bepaald. In hoger beroep geldt – zoals eerder bleek – dat partijen, en meer in het bijzonder de appellant, in beginsel de omvang van het geschil bepalen.

Het object van hoger beroep is, zoals bleek, de uitspraak van de rechtbank. Maar in hoger beroep is ook de vraag van belang of het in eerste aanleg bestreden besluit al dan niet rechtmatig is. Zo nodig doet de rechter in hoger beroep wat de rechtbank had moeten doen (art. 42 Wet RvS (art. 52 nieuw), art. 24 Beroepswet, art. 26 Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie en art. 27o Algemene Wet inzake rijksbelastingen).

Het bijzondere karakter van het hoger beroep brengt mee dat met de dicta van art. 8:70 Awb e.v. niet kan worden volstaan. Daarom is in de artikelen 42 tot en met 46 Wet RvS (art. 52 tot en met 56 nieuw) en in vergelijkbare regelingen in de andere genoemde wetten een aanvullende regeling gegeven ter zake van de dicta in hoger beroep.